

Nærings og Fiskeridepartementet

Vår ref: LHH 13. november 2018

Høring - tiltak mot negative miljøeffekter av medikamentell behandling mot lakselus i oppdrettsanlegg

Tekna viser til høring fra Nærings og Fiskeridepartementet om tiltak mot negative miljøeffekter av medikamentell behandling mot lakselus i oppdrettsanlegg. Departementets endringsforslag innebærer et krav til at badebehandling med legemidler mot lakselus må foretas i brønnbåt i oppdrettsanlegg som ligger i rekefelt og/eller gytefelt, eller nærmere enn 500 meter fra slike. Vannet som er brukt til lusebehandlingen må også transporteres bort fra anlegget.

Tekna har 76 100 medlemmer, hvorav 883 medlemmer i nettverket Tekna Havbruk og fiskehelse. Tekna Havbruk og fiskehelse er et av Teknas 12 faglige nettverk.

Tekna mener den foreslåtte endringen i forskrift vil få store negative konsekvenser for oppdrettsfiskens velferd og er slik en unødvendig inngripen i bruken av bademidler som Tekna mener allerede er godt nok regulert.

Endringen som er foreslått mener Tekna i liten grad vil ha noe å si for påvirkningen på non-target organismer da bruken er kraftig redusert de siste årene, men vil være en alvorlig inngripen i den begrensede verktøykassen fiskehelsepersonell har til lakselus-behandling. Bruk av legemidler vil aldri være et førstevalg, og risikoen og kost-nytte ved en slik behandling vurderes og dokumenteres alltid i forkant. Å ha mulighet for bruk av bademidler, enten i båt eller i merd, mener Tekna er et viktig verktøy å kunne bruke dersom man vurderer det som nødvendig. Det kan settes krav til dokumentasjon og risikovurderinger, men det åpner også for bruk av faglig skjønn.

Endringen regjeringen legger opp til mener Tekna er lite fremtidsrettet, både utfra faktisk bruk i dag og med tanke på nye teknologier som vil komme for rensing av behandlingsvannet.

Tekna mener et bedre forslag er å se på muligheten for å begrense bruken av midler til antall ganger pr. generasjon eller frede mot bruk i kritiske perioder på året for non-target organismer.

De siste årene har det vært en klar nedgang i bruk av bademidler til lusebehandling og oppskalering av alternative metoder. Samtidig har det vært gjennomført en legemiddelkampanje rettet mot lusebehandlinger som har ført til en ytterligere innstramning i bruken. Tekna mener det er stor forskjell i bruken av bademidler nå sammenlignet med for 3 år siden og dermed er også risikoen for negativ påvirkning på non-target organismer betydelig redusert. Bademidler brukes kun etter en nøye vurdering av det totale bildet der både hensyn til non-target organismer, resistensutvikling og fiskens helse og velferd vurderes med tanke på risiko. Vi stiller spørsmål ved hva den faktiske konsekvensen for non-target arter vil bli med et forbud mot bademidler i merd slik den restriktive bruken er i dag.

Dyrevelferdsmessig mener Tekna det ikke er gunstig med mer omfattende håndtering av fisk, da dette har en klar negativ påvirkning på dødelighet. Restriksjon mot bruk av behandling i presenning vil også føre til økt belastning på fisken, som følge av mer omfattende håndtering. En økning i brønnbåttaktivitet vil slik Tekna ser det sannsynligvis også føre til økt smittespredning av blant annet PD. Vi er også av den oppfatning at det med stor sannsynlighet vil bli problemer med brønnbåttkapasiteten på så kort varsel. Det er heller ikke uproblematisk å finne alternative droppsoner, spesielt for båter uten lusefilter.

Dagens bademidler har ikke samme risikoprofil mot non-target organismer som tidligere bademidler og vi vet heller ikke hva slags midler som vil komme i fremtiden. Det jobbes allerede nå med renseteknologi som i fremtiden ikke kan utelukkes å brukes i merd, noe som vil redusere risikoprofilen. Slike renseteknologier kan det bli aktuelt å bruke i anlegg eller i nærheten av reke- og gytefelt.

Basert på dagens kunnskap om negativ påvirkning på non-target organismer, så er det larvestadier som er mest sårbare. Reker gyter også hovedsakelig én gang pr år. Tekna mener derfor det bør være mulig å sette begrensninger på bruk av bademidler i anlegg i eller ved reke- og gytefelt i kritisk periode. Tekna mener allikevel det bør være mulig å søke om dispensasjon, spesielt for anlegg utenfor selve feltet hvis man kan argumentere for sannsynlig lav påvirkningsgrad (mengde middel i kombinasjon med strømforhold o.l.).

Dagens lusemidler har blitt godkjent på bakgrunn av miljødokumentasjon som er vurdert og godkjent av Statens Legemiddelverk (SVL) med hensyn til kost-nytte. Tekna stiller spørsmål ved om andre forvaltningsorganer kan underkjenne SVLs godkjenning av legemidlene?

På denne bakgrunn mener Tekna at forslaget om bruk av bademidler for bekjempelse av lakselus må foretas i brønnbåt /lekter i oppdrettsanlegg som ligger i rekefelt og/eller gytefelt, eller nærmere enn 500 meter fra slike, er et for generelt forbud da det kan gi store negative konsekvenser for kontroll med lakselus og fiskevelferden. En slik endring vil også fort bli utdatert utfra nye metoder som er underveis. Tekna mener bruk av bademidler er godt nok regulert slik det er i dag.

Med vennlig hilsen
Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
Konstituert generalsekretær

